

Колькі працягнецца «мёртвы» сезон?

«ЗВЕРХУ» ДАПАМАГЛІ

Колькасць турыстаў з кожным годам павялічваецца. Сёлета канал наведала каля 85 тыс. чалавек, з іх 17 тысяч — бязвізавых, паведамлілі ў абласным упраўленні спорту і турызму. Праз пункт пропуску на канале прыбыло ў дзесяць разоў больш гасцей, чым летась. Бывалі дні, калі тут назіраўся сапраўдны аншлаг. Падчас святаў, вела- і водных марафонаў, аўтафестываляў і спартыўна-турыстычных спорніцтваў. Але амаль усе гэтыя мерапрыемствы праводзяцца ў цёплым сезон. А з восені наступае зацішша.

Між тым брэндавы для Гродзеншчыны аб'ект можа выклікаць цікавасць у любое надвор'е. Гэтага дабіліся нашы суседзі — палякі, якія ў межах канала размясцілі безліч кемпінгаў, баз, гасцініц на любы густ. Вядома, трэба прыняць пад увагу, што на польскім баку канал увесь час быў суднаходны, з добрай інфраструктурай. А вось 21 км воднай артэрыі з беларускага боку прыведзены ў належны стан толькі гадой адзінаццаці таму.

Тэрмін невялікі, і першыя крокі ў асваенні турыстычнага патэнцыялу канала зроблены. Гэтану спрыяе і дзяржаўная падтрымка, адзначыў **старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Краўцоў**, падводзячы вынікі работы бязвізавага рэжыму на пасяджэнні абласнога выканаўчага камітэта. Кіраўнік рэгіёна падкрэсліў, што створана нямала перадумоў, каб развіваць гэты кірунак. Дарэчы, першы ўказ быў накіраваны на рэканструкцыю канала, наступны — даваў дазвол на стварэнне свабоднай турыстычнай зоны ў межах парку «Аўгустоўскі канал», і, нарэшце, сёлета быў выдадзены рэвалюцыйны дакумент па бязвізавым наведванні тэрыторыі парку. Зараз гэта зона павінна забяспечваць экспарт паслуг, ствараць працоўныя месцы, прыносіць прыбытак у бюджэт, падкрэсліў Уладзімір Краўцоў. Застаецца стварыць умовы, каб турыст мог прыехаць сюды не толькі летам.

ШУМІЦЬ КАМЫШ...

Аграсядзібу **Генадзя Садкоўскага** можна ўбачыць з трасы, якая вядзе на канал. Месца зручнае. Домікі здалёк выглядаюць казачнымі — драўляныя, акуратныя, тры ў радок. Калі трапляеш на тэрыторыю сядзібы, прыёмнае ўражанне толькі ўзмацняецца. Вядзе гасцявы бізнес жонка, а ў далейшым,

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

НЕ ПАЧЫНАЙЦЕ! А ПАЧАЛІ — КІДАЙЦЕ!

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Не так даўно рак лёгкага быў лідарам у спісе іншых відаў анкалагічных захворванняў у мужчын, але цяпер апусціўся на другое месца (на першае выйшаў рак прастаты). Здаецца, рак лёгкага адступае? Дзе там! Штогод захваральнасць прырастае на тры працэнты. Летась захварэла каля 4800 чалавек. Нямала для нашай краіны, асабліва калі ўлічыць, што палова гэтых людзей гіне пасля пастаноўкі дыягназу на працягу года. Рак лёгкага дрэнна дыягностуецца і дрэнна паддаецца лячэнню. (Поспех мае толькі лячэнне на першай стадыі.)

Сёння шмат аматараў пагаварыць пра тое, што рак лёгкага зусім неабавязкова выклікаецца тытунем: маўляў, ёсць жа яшчэ і шкоднае навакольнае асяроддзе. Ёсць. Але і рак лёгкага не адзіная ў гэтым сэнсе праблема: ёсць яшчэ рак ротавай поласці і глоткі, мачавога пузыра, шыякі маткі... Дарэчы, у Еўропе сёння захвараль-

насць на рак лёгкага хутчэй расце менавіта сярод жанчын.

Незваротныя змяненні будуць у любога, хто курыць працягла. І ўсё ж такі кідаць трэба. Гэта хоць бы знізіць рызыку развіцця не толькі анкалогіі, але і сардэчна-сасудзістай паталогіі, цукровага дыябету, абструктыўнай хваробы лёгкіх. У групы рызыкі развіцця ўсёй гэтай паталогіі трапляюць і тыя, хто вымушаны жыць, працаваць, адпачываць або проста стаць на прыпынку побач з залежным ад адной з самых шкодных звычак.

У свеце налічваецца звыш 1 млрд курцоў. Штогод каля 6 млн гінуць ад тытуню і пасіўнага курэння. Гэта 12 працэнтаў усёй мужчынскай і 6 працэнтаў усёй жаночай смертнасці. Кожны другі курэц памірае ад захворванняў, звязаных менавіта з курэннем. Яно скарачае жыццё на 10 гадоў. Тытунь уносіць асноўны ўклад у развіццё інфаркту міякарда, інсульту, сардэчнай недастатковасці, заўчаснае старэнне сасудаў.

Гаспадар аграсядзібы Генадзь САДКОЎСКІ.

спадзяецца Садкоўскі, сямейную справу працягне дачка. А да гэтага часу гаспадар плануе пашырыць і добраўпарадкаваць тэрыторыю, дзе зараз расце камыш і кавыль.

— Толькі мы сталі прыводзіць у парадак землі, нас абвінавацілі, што гэта захоп, — дзеліцца Садкоўскі. — Балота належыць сельскагаспадарчаму прадпрыемству, але ж толькі намінальна, бо якія тут работы можна весці? Гэта ж прыродаахоўная зона. Кажу — выдзеліце мне ўчастак. У райвыканкаме адказалі, што трэба мяняць прызначэнне земляў. Гэта можа зацягнуцца надоўга.

Тэрыторыю, якая зараз нагадвае звычайнае балота, прадпрымальнік разлічвае расчысціць, хацеў бы пракласці тут сцежку, паставіць альтанкі, мангалы, зрабіць пляцоўкі для дзяцей, лодачны прычал. Яго сусед прапануе абсталяваць поле для гольфа. Калі здзейснення гэтых планы, Садкоўскі не бярэцца загадваць, бо бачыць, як марудна ідзе асваенне тэрыторыі.

У адміністрацыі СЭЗ «Гроднаінвест» пацвердзілі, што гэта тэрыторыя асаблівага дзяржаўнага рэгулявання, прыродаахоўная зона і кожны крок трэба ўзгадняць з міністэрствамі. Для засваення тут ёсць 11 інвестпльцовак па 25 га ў межах вёсак, але ахвотных заняцца будаўніцтвам вялікіх комплексаў не знаходзіцца.

ДА НОВАГА СЕЗОНА

Аграсядзібы гатовыя прымаць турыстаў круглы год. Усяго іх у зоне канала 11. Але сёлета яны сутыкнуліся з праблемай размяшчэння вялікіх груп — па 50—60 чалавек. Ужо некалькі гадоў ідзе гаворка аб будаў-

ніцтве хостэла — недарагога начлегу паблізу канала. І такая будоўля вядзецца, праўда, таксама марудна. Гродзенская гарадская арганізацыя рамантуе пад хостэл былы інтэрнат, але яго здача пераносіцца з году ў год. Чарговы раз тэрмін яго здачы перанесены на наступны сезон.

На той жа час чакаецца завяршэнне рэканструкцыі палацава-паркавага комплексу «Свяцк» і былой сядзібы Гурскіх, дзе таксама вядуцца работы не першы год. Гэта будучь самыя значныя турыстычныя комплексы ў зоне канала.

Аграсядзіба «У Іваныча».

Як паведаміў падчас нарады **старшыня Гродзенскага райвыканкама Ян Васілеўскі**, ажыўленне ў зоне канала прыкметнае. Праўда, пакуль з боку насельніцтва, а не прадпрымальнікаў — многія купляюць хутары, разводзяць коней. Мясцовыя ўлады таксама не стаяць убаку. У рамках трансгранічнага супрацоўніцтва вядзецца рамонт дарог, чарговыя праекты заяўлены і на наступны год. Літаральна нядаўна адкрыта некалькі музеяў, у тым ліку на адным са шлюзаў. Раённы бюджэт выдзеліў на гэта 54 тыс. рублёў. Праўда, акупляюцца яны павольна. На думку Яна Васілеўскага, турыстычным фірмам варта звярнуць увагу на гэтыя аб'екты і на тыя мерапрыемствы, якія ладзяцца

ў бязвізавай зоне парку «Аўгустоўскі канал». Дарэчы, колькасць турфірмаў, якія спрыяюць наведванню парку, павялічылася ў чатыры разы.

ПАЛЯЦЕЦЬ НА ШАРЫ

Каб задзейнічаць канал круглы год, перш-наперш трэба вызначыцца з канцэпцыяй яго развіцця. Спецыялісты СЭЗ прапануюць развіваць парк «Аўгустоўскі канал» як ціхую зону адпачынку з перавагай гасцінічнага сэрвісу. Аднак гасцініцы не будуць запатрабаваны ў міжсезонне. Больш прывабнай падаецца прапанова аб актыўным адпачынку, на які

арыентаваны, напрыклад, суседзі-палякі. Гэта пацвярджае прыклад Аўгустова. Але для гэтага, зноў жа, патрэбна інфраструктура, заўважыў падчас нарады ў аблвыканкаме **памочнік Прэзідэнта — інспектар па Гродзенскай вобласці Сяргей РАЎНЕЙКА**. На яго думку, трэба засяродзіць увагу на развіцці асобных зон. Напрыклад, стварыць этнаграфічную вёску. Прапанаваць паслугі па катанні на конях, а можа, нават і на паветраным шары. Работа парку ў умовах бязвізавай зоны паказала, што замежным турыстам гэта месца падабаецца. Іх толькі трэба нечым зацікавіць, і не толькі на працягу трох летніх месяцаў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

насць. Не за гарамі той час, калі можна будзе расшыфраваць сваю генетычную карту і выявіць гены, адказныя за залежнасць ад тытуню.

За мяжой у розных арганізацыях ёсць вопыт заахвочвання работнікаў, якія не кураць. Праўда, праверыць/паверыць, што чалавек сапраўды не курыць, няпроста. У нашай краіне больш арыентаваны на стымуляванне здоровага ладу жыцця ў прынцыпе — кажуць, сямтам набываюць абанементы ў басейн, прэміруюць самых здаровых. Шкада толькі, што практыка не атрымлівае шырокага распаўсюджвання.

Тэрыторый, цалкам свабодных ад курэння, у нас пакуль малавата. Хоць яны ёсць, і гэта добра. Дзейнічаюць і іншыя добрыя меры, за-

кліканыя ўскладніць жыццё курцу і вытворцу тытунёвай атруты. На парозе і поўны пераход на новую ўпакоўку — з карцінкамі і надпісам аб шкодзе курэння памерам на палову пачкі, з абодвух бакоў. З 15 лістапада гэтага года вытворцы павінны ажыццяўляць выбар цыгарэт паводле новых патрабаванняў. Праўда, пакуль яшчэ да поўнай рэалізацыі ў абароце будзе знаходзіцца прадукцыя старога ўзору, выпушчаная да ўстаноўленай даты. Паводле замежных даных, страшныя карцінкі пра імпатэнцыю і многія іншыя негатыўныя наступствы, звязаныя з курэннем, дапамагаюць нека-торым урэшце завязаць з гэтым.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by